

Տարեկան գինը 10 ռուբլի. կես տարեկանը
և 7 ամսականը 6 ռուբլի.
Առանձին համարները ԱՄՆ. Տեղ. 5 40գ.
Թիֆլիսում գրվում են խմբագրատանը.
Մեր հասցեն. Тифлиси, редакция „Мшакъ“
Сергиевская ул., № 5
Tiflis, Rédaction „Mschak“
Խմբագրատան տեղեկություն № 2-58.

ՄՇԱԿ

Խմբագրությունը բաց է առաւօտեան 10—2
(բացի կիրակի և տոն օրերէն).
Յայտարարութիւնները ընդունվում են ամէն լիզով
Յայտարարութիւնները համար վճարում են
իրաւանչիւր տողաւորէն 20 կօպէկ.
Տպարանի տեղեկություն № 67.

ՄՇԱԿ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԵԿԵՐՈՂԻ ՏԱՐԻ
Հասցեն. ТИФЛИСЬ, Редакция „МШАКЪ“
TIFLIS, Rédaction du journal „MSHAK“
Յայտարարութիւնները համար գինը
տեղեկ. (պետեմ.)—20 կ., IV երեսի վրա—
40 կօպէկ. գրուելով անձեռն. և
խմբագրատանը ընկալուելով. —
Центральная Контора Объявлений Торгов.
Домаш. Л. и Ф. Метилы и К°, Мясницкая, д. Сетова, և նրա բաժանմունքներում. —
„Морская, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

ՅՈՒՆԻՍԻ 1-18 ՄԻՆՈՒՆԻ
ՏԱՐԻ ԿԱՐԴԻՆԱԼԻ
Յուլիան 1-ից մինչև օգոստոս. 1-ը 85 կ.,
Հասցեն փոխելու համար պէտք է ուղար-
կել նաեւ հին հասցեն և 40 կ. չորսարկող-
ների խնդիրները հասցեն փոխելու վերա-
բերմամբ. կը ԹՈՂԻՄԻՆՆԻ ԱՅՏՆԵՐԻՆԻՆԻ
Հասցեն. 1-ը 85 կ., IV երեսի վրա—
40 կօպէկ. գրուելով անձեռն. և
խմբագրատանը ընկալուելով. —
Центральная Контора Объявлений Торгов.
Домаш. Л. и Ф. Метилы и К°, Мясницкая, д. Сетова, և նրա բաժանմունքներում. —
„Морская, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

Մայրենի լեզուով լինելը, իբրեւ զուտ
ազգային դպրոց, ինչպէս և Միւսումը-
ղը, որովհետեւ ստորին գիւղատնտեսական
դպրոցը, որ յաճախ բերվում է իրական
օրինակ.
Բայց ժամանակեան եղբայրները այդ-
պէս չեն կամեցել. նրանց անխախտ
որոշումն է հիմնել Ղարաբաղի ժողո-
վրդի համար, Ղարաբաղի ազգայնա-
կութեան համար (այս և թուրք) մի
գիւղատնտեսական դպրոց այնպիսի ի-
րաւունքներով, որպիսին ունեն համա-
նաւն պետական դպրոցները. իսկ այդ-
պիսի դպրոցում դասաւանդութիւնը
մայրենի լեզուով աւանդելը չէ թոյ-
լատրվում տիրող օրէնքներով, և այն
ստանդարտութիւնը, որ անկում է, թէ նախ-
կին երկրագործութեան միջնադար Երմո-
լով ընդունել է, որ գիւղատնտեսական
տարրական դպրոցներում դասաւան-
դութիւնը պէտք է մայրենի մատչելի
լեզուով լինի, վերաբերում է տար-
բաւան դպրոցներին և ոչ դպրոցի այն
տիպին, որ ժամանակեան եղբայրները
կամենում են շինել.
Ի հարկէ շատ լաւ կը լինէր, եթէ
ժամանակեան եղբայրները միջոցներ ու-
նենային, և աշխատէին ստանալ թուր-
քական մի այնպիսի դպրոցի հա-
մար, որ բաղկացած լինէր երկու բա-
ժանմունքից—առանձին հայերի, և ա-
ռանձին թուրքերի համար. Այն ժա-
մանակ զուցէ կարելի լինէր միջնորդ-
ելը, որ ամեն մի բաժանմունքին մէջ
դասաւանդութիւնը կատարվի մայրենի
լեզուով.
Նուիրական և անձեռնմխելի է,
կրկնում ենք, մայրենի լեզուի սկզբ-
նական, բայց այդ սկզբնական իրա-
զործել մեզ չէ տուած բոլոր սահման-
ներում, այլ միայն սահմանափակ շրջ-
աններում. Իրազործելը որքան կարող
չէ բերել անհարաւորութեան դէպ-
քում և այլ նուիրական սկզբունքներ.
Ինչ վերաբերում է այն խնդրին
նուիրական, թէ մենք զուր տեղի ենք
շօվինիզմի մէջ մեղադրել այն անձանց,
որոնք ճանաչում են մայրենի լեզուի
անհրաժեշտութիւնը բոլոր դպրոցնե-
րում, մենք այդ տեղիքը գործ ենք
ածել յամենայն դէպս ոչ բժ. Բ. Ա.
դասարանին պէս մարդկանց համար,
որոնց ազգայնական մարզը զգա-
ցունակ էր գիտելը միշտ յարգել, այլ
այն կեղծաւորներն և փոխերեքներն
համար, որոնք աշխատում են առեւ
իրանց ար

տուժեան և չորային եղանակները ազդեցութեամբ մեծաքանակ անասնաբանները սիրաբ քաղ է ընկել, որովհետեւ անասնաբանները կերել պաշարը առաջին անգամ համարձակեցին անասնաբանները մեջ ընդ մէջ տեղադրել էին և երբ դեռ բուսականութիւնը առատ ապագայ էր խոտախումբ, ժողովուրդը մեծ յոյս ունէր կապած տարւոյն բերել վրայ, հետեւապէս խոտը ու դարմանի կարելը այնքան զգալի էր անասնաբանները համար տուհաւարակէ Բայց երբ վերջին շաբաթներու երաշտը իր բնական դրութեան մէջ մտաւ և սպառնաց հողագործական արգասաւորութեան, այդտեղ արդէն ժողովուրդը միտքը քարացաւ և իր յոյսը կորցնելով մասամբ բերելը նկատմամբ առաջ ընկեց անասնաբանները կարելի սրտովին, ուստի ժողովուրդը մեծամասնութիւնը, մասնաւոր մասնաւոր ղեկավար և այլ զինուորի ժողովուրդը մի մասը, շնորհ է ստուծ օր առաջ իր անասնաբանները կերել պատրաստել՝ ձմեռային հասարակութիւնը ի նկատի առնելով:

Եւ անս ամեն օր անդիպում էր խոտախոտը գործելու և խոտ վաճառողները խոտախոտը ծախելու մեծ զանգուշ, որին ալ մի «չլան» տեղը, որ տեղական չափ է, արժէ խոտի բերքը 3—4 ր., որը զետեւտիւն հաշուով զախի է 18—24 ր. (6 չլան հաւասար է մի զետեւտիւն): Այդ մի «չլան» խոտախոտը եթէ լաւ քաղատել է՝ կարող է արտադրել 1—2 սայլ խոտ, իսկ երբ վատ է՝ մինչև 1 սայլ, այն է զետեւտիւն հաշուով 6 սայլ, այն ինչ լաւ խոտախոտը զետեւտիւն խոտ կը տայ 12 սայլ, 120 խցից բաղկացած:

Բայց խոտը նոյնպէս զանազան զննելով ու պայմաններով է ծախելով, որին ալ երբ անոնց ինքն է կրում քաղատելից իր սայլով՝ արժէ 3—4 ր., իսկ երբ ծախելով իր խոտը իր սայլով քաղատելից ընտրում և յանձնում գնողին, այդ դէպքում ծախելով է մի սայլ խոտը 5—6 ր., կայ և մի այլ պայման, այն որ՝ շատերը խոտը գնել են դեռ 5—6 ամիս առաջ, երբ խոտախոտը իր տան պակասութեան համար սկզբից փող է առել և իր խոտը դեռ չէ ծած վաճառել... Այդ դէպքում խոտը մեծ մասը ծախել է 2—3 ր. սայլը, կամ «չլանը» 1—2 բուլբուլ, որը զետեւտիւն հաշուով զախի է 6—12 ր.:

Մի խոտով 1600 տուն ժողովուրդից նոյն իսկ կէս մասը ինքն իր սեփական հունձը չունի, որովհետեւ բոլորը, զուրկ լինելով թէ քաղելու և թէ նիւթական այլ միջոցներով, կամ առաջին ծախի են իրանց խոտը և հացի տեղը կերել են, կամ թէ հիմա են ծախում, երբ արդէն զերանքն մեծ է խոտախոտը: Որոշանքները բերել ծախելու առիթը նպատակ է այն հանգամանքը, որ շատ բնակիչներ բացակայում են քաղաքից, հետեւապէս քաղելու հնարաւորութիւնից հեռու:

Ուստի առեւծախի մէջ օգտւում է ժողովուրդի հարուստ, ունեւոր դասը, իսկ տուժողը չհաւոր, աղքատ դասակարգն է: Նրանք, որոնք ոչ մի գիւղերէն չունեն ինքնուրոյն կերպով քաղելու իրանց խոտախոտը, ստիպւած են ծախել ինչ գնով էլ ուզում է լինի, իսկ նրանք, որոնք թէ նիւթական կարգով խոտն են և թէ աշխատող ձեռքեր ու ձեռքն անասնաբաններ, դրանք արդէն մեծապէս օգտւում են և բաւական պաշար պատրաստում նոյնիսկ կիսաօգտը:

Հէնց այդ է պատճառը, որ գնով մեք ժողովուրդը աղքատ դասը էլ առելի աղքատաւոր սնանկանում է, իսկ ունեւորը էլ առելի հարստանում ճարպակալում է: Այդպիսի դէպքերում կարծիք չը կայ, որ մի աղքատացած, քաղաքական դասը նիւթապէս բարեկալովու ոչ միջոց ունի և ոչ էլ հնարաւորութիւն ուղի կանգնելու... կամ ինչպէս ինքն է առում՝ «յարուստի և փրկութիւն չը կայ» աղքատութեան ճիւղաներէց դուրս գալու համար...:

Գ. Սինանեան
Նոր-Բայազետ, 9 յուլիսի

ՆԵՐՏԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Միջնադարի խորհուրդը համաձայնեց ներքին գործերի միջնադարի կարծիքի հետ, թէ պէտք է յետաձգել ձիւնային դաւառը 9 դեղիւրի ազդեցութեամբ տեղադրւած մասնակարգական գումարների գումարը ի նկատի ունենալով յիշեալ գիւղերի գոտիները կացութիւնը:

Արդարադատութեան միջնադարի խորհուրդը համաձայնեց ներքին գործերի միջնադարի կարծիքի հետ, թէ պէտք է յետաձգել ձիւնային դաւառը 9 դեղիւրի ազդեցութեամբ տեղադրւած մասնակարգական գումարների գումարը ի նկատի ունենալով յիշեալ գիւղերի գոտիները կացութիւնը:

Սեպտեմբերի 4-ին Մուշաթիւրի մօտ Կուր գետից հանդիմ էր հալածվել, որ բանաւոր վարձուրդի կիսին է 21 արեւելան:

Սեպտեմբերի 4-ին Մուշաթիւրի մօտ Կուր գետից հանդիմ էր հալածվել, որ բանաւոր վարձուրդի կիսին է 21 արեւելան:

պատճառով շատ քիչ թիւով ամառանոցաւորներ էին լինում այնտեղ, այդ է վերացել է, ճանապարհը արդէն վերանորոգվում է և կանոնաւոր խնամք է դարձվում: Ամեն օր կանոնաւոր երթիկներով են պատրաստում հանրակացոյցը, նաև մասնաւոր կացարներ և միւսն ինչ իսկ աւտոմոբիլները: Ամեն օր ստացվում է թիֆլիսի պատու, լազիկներն ևս նոյն օրն և հիմի ի նկատի առնելով Բէլի-Կիւրի աշէր ընկնող առաւելութիւնները շրջակայ այլ ամառանոցների վերաբերմամբ, նաև միջերկրի համեմատական է ժամութիւնը, անշուշտ այսուհետեւ աւելի մեծ թիւով ամառանոցաւոր կը գրաւէ շնորհիւ վերանորոգված ճանապարհի և կանոնաւոր հաղորդակցութեան:

4. Հ. Բ. Ընկ. Անաթոլիայի, Սուրբ-մի և Գորիսի ճիւղերը գիւղի են Ընկ. խորհուրդին խնդրելով ուղարկել մանր վարկի ընկերութեան կանոնադրութիւններ և հարկաւոր տեղեկութիւններ: Որոշուողը ուղարկել է կանոնադրութիւններ և տուել է կարեւոր ցուցմունքներ փոխադրած վարկի ընկ. կազմակերպչու համար:

4. Հ. Բ. Ընկ. խորհուրդը շնորհակալութեամբ ստացել է Միջ. Լազարեանից ի յիշատակ հանգուցեալ Յար. Յարութիւնեան ի յօդուր Ընկ. ճաշարակի 25 ր.:

Սոսկիւայի քաղաքապետը խնդրում է Բազուի քաղաքապետից ուղարկել իրան տեղեկութիւններ 1812 թ. պատերազմին մասնակցածների յայտըները մասին, որոնք այժմ ապրում են Բաբուում:

«Baxy»-ի խնդրով Գր. Վերմիշեանին դատարանը նիւթակերպի 25 ր. տուական էր զիջածացիայի գործի առիթով:

Թիֆլիսում գնումով պրոֆ. Սուրբաթիւրը դատ է սկսել Լ. Կիպրիսի և Ալեքսեյ Մեխիլիձի դեմ, որոնց յօդուածները մէջ, տպւած «ՅԱԵ. Քիւր»-ում, պրոֆեսորը նկատում է զրպարտութիւն իր հասցէին:

Բազմաթիւ հաստատված կանոնադրութեամբ հաստատվել է Ս. Կիրակոսեան և Բ. Օհանեան ընկերութիւնի պայմանով Կովկասում մասնակցութեամբ անուանողի համար 1,200,000 ր. դրամադրութիւն: Փայքի մի մասը անցան հիմնադրութեան Կիրակոսեանին, Օհանեանին և Ս. Տէր-Ասատրեանին ձեռքը, միւս մասը նոր փայտեղբերին բաժին ընկաւ: Վարչութեան անդամներն են Կիրակոսեան, Օհանեան և Բ. Վալիւրով:

Պետերբուրգում մասնակց է ժողովուրդական Աստուծանը:

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Անաթոլիայ, 25 յունիսի
«Մշակ» № 121-ում Անաթոլիայից «Պատարակի» միջոցով վերանորոգվելով թիֆլիսցի թեման առիթով 20 հոգեւոր քաղաքացի մի խումբ, որոնցից 8-ն են միայն մասնակցել ժողովին, «Մշակ» № 121-ում բերել պատասխան գրում են՝ «Մշակ»-ին այն մեղադրանք էլ համապատասխանում իրականութեան, այս առաջին լինելուց, պատշաճում ենք Միակեանի յիշատակը երկու շաբաթվա ընթացքում զուրկ կելի գիւղից առկից, իսկ վերջին իր խոսքերը, հակառակ դէպքում դուք, Միակեան, կը ստանաք ձեր արժանի պատիճը:

Պարզեք եւ համարեք պատասխանել պատշաճութեան, 1) որ պատճառ պատճառ չիմ վախճում, դրա համար էլ ճշմարիտ իրականութեան միանգամայն համապատասխան խոսքերն ինչ չիմ վերջում, 2) իրականութեան չը համապատասխանող փաստը հերքելու համար փաստեր պէտք է բերել և ոչ անտեղի պատճառները կարողաւ ուսմանակ կերել յայտը: Երբեք համար անհամարութիւններ որոնել Միկեանի չէ թէ ճշմարտութիւն ստորն սա է, թէ նա իսկ ինչ վերաբերում է ծածկանունն այսուհետեւ, ձեր այդ պատճառի բաւարարութիւն էր տալ այն դէպքում միայն, երբ պատճառ ընկնելով թողած դրական փաստերով կապուած չէին հետեւել:

1) Որ մայիսի 26-ին տեղի ունեցող հանգիստ ժողովում մէկը չէ սկսեցի:
2) Որ այդ սկսածը պարզոր չէ եղել բողոքագրին ստորագրելու տուողը:
3) Որ բողոքագրին ձիւ. ժողովումն է ստորագրված և ոչ արձանագրութեան ու փողոցներում դնել-դուլ ման ածած:
4) Որ բողոքագրին ստորագրել է տրված առանց ստորագրողների մի մասին մոլորեցնելու այսպէս թէ այնպէս:
5) Որ բողոքագրի ստորագրողներն ըստին են ներկայ եղել ձիւ. ժողովում:

Ձեր երկու շաբաթվա փոխարին եւ երկու ամիս եւ մասնակց տալիս, բոլոր այս հինգ կէտերը փաստերով ապացուցանելու Միակեան:

ՕՐԱՅՆ ՆՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Արմաւիր է գնացել Պետերբուրգից կարեւորագոյն գործերի քննիչ Ալեքսանդրովը «Իշխանացութեան» կուսակցութեան գործում երևան հանված խորհրդակցութիւնների առիթով հարկաւոր մարդկանց հարցաքննելու համար:

Դաւաններէց շարունակ ընթանում են ուսու ժողովուրդի միջնադարի կենտրոնական վարչութեան և դրամ պահանջում Դուռայի նախնադարական աղիտացիայի համար: Սակայն միայն թեան զանձարկը դատարի է իրաւունքը:

«Земщина»-ն գրում է, թէ իբր ուսուց անոնք որոշել է, որ այն դէպքում, եթէ որեւէ քաղաքային կը չի թիֆլիսցիներ Պետական Դուռայի անդամութեան համար առանց եւրիս-

կոպոսի թոյլտւութեան, նա կը զրկվի ծիլից:

Ռուսաստանի քաղաքային գործիչների համագումարը յետաձգվում է ղեկոնմբերին:

Բոստոնում Դ. Վ. հրատարակվող «П. Կրա» օրաթիթը մայրաքաղաքի թիթերից արտատպութիւն անելուն համար ենթարկվեց 500 ր. տուգանքին: Այս արդէն վեցերորդ տուգանքն է. ընդամենը աւելում է 2400 րուբլի:

Ղարսում օրը ցերեկով մի խորհրդ արեւելի մասն քաղաքային այգին և դերերին հորուստ կալուածատէր Բրէկիլինի որդուն՝ փրկանք ստանալու նպատակով:

Պետերբուրգում տեղեկութիւններ են ստացվել, որ յուլիսի վերջերին Պարիզում, կամ օգոստոսի սկիզբներին, կայանալու է սօցիալիստ-լեւալիստականների կուսակցութեան նոր կոնֆերենցիան, ուր, ի թիւս այլոց, քննվելու է Ալեքի խնդիրը («Դ. Մ.»):

Պետերբուրգում պահանջական բաժանմունքը մեծ հակոյութիւն ստանալուց իշխան Կապուրայի վրայ, որին, համաձայն լուրերի, մաւ էր սպանւում:

Տապանական կայսրի հիւանդութեան պատճառով Պետերբուրգում գտնվող պատուիրակութիւնը անմիջապէս մեկնեց Եւպատրիա Տօկոյովում ըստ իր հասարակական զուարճութիւնները վերադարձնելու:

Տօկոյովում պայմանում են խորհրդակցութիւններ կայսրի մահման դէպքում: Երևան հանգից նոր միապետական դաւադրութիւն:

Իւստիլիայի միջնադարի նշանակելու հարցը իրան վերադարձեց: Այդ հանգամանքը առաջ է բերում պարլամենտի դժգոհութիւնը:

Մեծ պետութիւնները մատնանշեցին Իւստիլիային, թէ անհրաժեշտ է գումարել չինական պարտանշտը: Սակայն ընտրութիւնները նոյնիմբեր ամիսը շուտ չեն կարող կայանալ: Ներկայումս Իւստիլիայը տեղադրվել է ղեկավարական միջնադարութեան շէնքը և իր ձեռքն է առել զօրքի կառավարութեան գործերը:

Սուլթանի ճառը թիթը օֆիցերներին՝ Եւրոպական դիվալար շրջաններում մեկնելու է իբրեւ փորձ հայտնեցնելու ղեկավարական իրաւունքի հարցը թիթերի կօմիտէի հետ: Այդ անտիկ գիմում երբեք եղած չէ պատմութեան մէջ, և Եւրոպական լրագրիչներ հետեւելու են թէ դրութիւնը մնում է կրիտիկական:

Նոր տեղեկութիւններից երևում է, որ Բ. Խորա Դարդանէլը ամբողջովին չէ փակել, այլ ազատ թողելով նաեւ իր երթիկները՝ ահցըր շատ է փոքրացված ականներով:

Դարդանէլի կօմիտէումը պաշտօնական թիթից ունի կառավարութիւնից այն մասին, որ հէջ երևան պայական ուղմանաւորը, նա փակելու է ամբողջովին ներդուր:

Իտալական էմիգրանտները իրանախաւում յորդորում են ապստամբներին չը հաւատալ թիթը քաղաքականութեան սին խոստումներին: Այսանները Կոստովայի դաշտն են ժողովում կատարել պառնադրութեան մէջ: Չար իշխանների առիթով եթէ քննիչ մասնաժողովները անկարող լինեն ըստարարութիւն տալ ապստամբների պահանջներին, ալանները դերելու են մասնաժողովի անդամներին: Մանր ընդհանրութիւնները ապստամբ տեղերում շարունակվում են թիթը գործերի հետ:

Ներսիսապետ թիթերի նախկին միջնադարից քանդվում են ոստիկանական խիտ հսկողութեան ներքոյ: Դաւաններից տեղեկացնում են, որ «Մ. և Ա.» կօմիտէի դէմ դժգոհութիւնը ընդարձակ ծաւալ է ստացել:

Պետերբուրգում է Ծոսաուս Սալմանէ: Նրա առիթով շանգիանները այժմեան շարժումը նպատակ ունի վերստին ի զան կոչել էլաւան Մամեկ-Ալիին:

Թէրանից տեղեկացնում են, որ Սալար-ու-Դոլիէն արշաւում է Քիլման-շահի վրայ: Սպաւում է կուր նրա և կառավարական գործերի միջև համարական մօտերը:

1911 թ. ընթացքում Լոնդոնի փողոցներում սպանվել են 416 և վերաւորվել են 15,762 մարդ:

Լիւսաբոնում և Օպորոյում հակա-լեւալիստութիւնը շարունակվում է:

Հ Ե Ռ Ա Գ Ի Ր Ն Ե Ր

ՊԵՏԵՐ. ՆԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾ.
11 յուլիսի
ԿՐԱՄՈՆՆԱՐՈՒ Կանի գաւառում Բերլոնու գետը վարարելով յորը անձրևներից ծածկել է 7 դիւր Շատ անասուն գոյվեց, երկարաւորվեց մնաց շրի մէջ, գնացքներ երթեկներով խնդրելով խնդրելով:
ՉԱՄԳԱ. Պակիկի մուրհակային իրաւունքի հարցերի միջոցային կօնֆերենցիան Դանս պետութեան, ի թիւս որոց և Ռու-

սաստանք, պայմանագրի ստորագրեցին միասնակ մուրհակային իրաւունք գործադրելու մասին:

ԲՐԱՆԻԱ. Նաւահանգստում ընդհանուր գործադրել է:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Աստուրի միջնադարի խորհուրդի անգամ Սաղովակի յանձնակց Ժամանակաւորապէս վարել առաւել միջնադարի օգնականի պարտաւորութիւնները:

Ալաբերկիւն Ձէրէիլը ուղարկվում է Բերլին ժողովելու ամբողջ աշխարհի երկրաբանական քարտեզների հրատարակութեան խնդրութիւնները:

ՄՈԳԻԼԻՎ. Միւսոբանս եւրիպոպի նախագահութեամբ կայացաւ բազմամարդ ժողով, որ հիմնեց արեւելագիտական դէմ կաւոյ ընկերութիւն:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. Ժող. լուս. միջնադար Կասսոն մեկնեց Բնաբարեա:

Ներքին գործերի միջնադար ընթացք է տուել գիւղում խուլիստիկեան դէմ մաքաւելու օրինակի մշակուո հարցը:

ՕՐԵՍՏՈՒ. Մեծ-ձանտանում գրգիւց թուրքաւորներին սանատորիայի հիմքը:

Կիւիւ. 14 միացած միապետական կազմակերպութիւնների ներկայացուցիչների բազմամարդ ժողովում կնքվեց բոլի կազմի նախագիտութեան հետ, թէ քանի կը պաշտպանեն աշխարհեանների թիֆլիսցիներին:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ. ՍԱՌԱՔԵԼՆԱԼ
Հրատարակչին՝ Ա. ՔԱՆԻՍԻՆ
Տ. ՏԵՐ-ՄԱՐԿՈՍԻՆ
2, ԱՌԱՔԵԼՆԱԼ

Տ Ե Ղ Ե Կ Ա Տ Ո Ւ

ՍԵՐԱՐՈՎԱԿԱՆՆԵՐ ԵՐԱՅՈՒՐՆԵՐ
(Մեծապիւն երթեկութիւն)

(Ժամերը նշանակվում են Թիֆլիսի Ժամանակով)

Թիֆլիսից Մեծնիւր Ե.
ՔՐԻՍՏ. Մարտի 2-10 Դ. 8 ր. առ. հանում է Սարգիս 12 Դ. 30 ր. հանում է Դ. 58 ր. Եւսի Դ. 29 ր. Զախ-Կարա 8 Դ. 7 ր. Երկ. Բագու 11 Դ. 13 ր. Գիւլ: Պատասխար գնացրի 12 Դ. 10 ր. Գիւլ, հանում է Եւսիսպի 3 Դ. 4 ր. Գիւլ, հանում է Դ. 14 ր. առ. Եւսիս 8 Դ. 13 ր. Զախ-Կարա 12 Դ. 48 ր. Գիւլ, Բագու 5 Դ. 20 ր. Գիւլ: Մարտիսար գնացրի 12 Դ. 2 Դ. 44 ր. Գիւլ, հանում է Եւսիսպի 5 Դ. 34 ր. Գիւլ, հանում է Դ. 42 ր. Երկ. Եւսիս 10 Դ. 38 ր. Գիւլ, Զախ-Կարա 3 Դ. 21 ր. Գիւլ, Բագու 7 Դ. 38 ր. առ. հանում է Գիւլ: Մարտի 106 (III) կամ IV կարգի լազարներով, երբ կարողութիւն զգացի) 4 Դ. 37 ր. Գիւլ, հանում է Եւսիսպի 8 Դ. 44 ր. առ. հանում է Դ. 5 ր. Գիւլ, Եւսիս 4 Դ. 13 ր. Գիւլ, Զախ-Կարա 11 Դ. 45 ր. Գիւլ, Բագու 5 Դ. 54 ր. Գիւլ:

ՔՐԻՍՏ. Մարտի 11-10 Դ. 44 ր. Գիւլ, հանում է Միլայիս 1 Դ. 40 ր. Գիւլ, Բագու 8 Դ. 58 ր. առ. Պատասխար գնացրի 8 Դ. 39 Դ. 41 ր. Գիւլ, հանում է Միլայիս 1 Դ. 59 Դ. Բագու 11 Դ. 36 ր. Գիւլ: Մարտիսար գնացրի 10 Դ. 35 ր. Գիւլ, Բագու 7 Դ. 26 ր. առ. հանում է Գիւլ: Մարտի 107 (III) կամ IV կարգի լազարներով, երբ կարողութիւն զգացի) 8 Դ. 18 ր. առ. հանում է Միլայիս 1 Դ. 32 ր. Գիւլ, Բագու 4 Դ. 31 ր. Գիւլ:

ՔՐԻՍՏ. Մարտի 108 (III) կամ IV կարգի լազարներով, երբ կարողութիւն զգացի) 12 Դ. 40 ր. Գիւլ, հանում է Գիւլայիս 7 Դ. 54 ր. առ. Եւսիսպիս 11 Դ. 24 ր. Գիւլ, Բագու 4 Դ. 30 ր. Գիւլ, Եւսիսպի 5 Դ. 7 ր. Գիւլ, Բագու 11 Դ. 21 ր. Գիւլ: Մարտիսար գնացրի 11 Դ. 21 ր. Գիւլ, հանում է Գիւլայիս 2 Դ. 18 ր. Գիւլ, Եւսիսպի 5 Դ. 13 ր. Գիւլ, Բագու 11 Դ. 26 ր. Գիւլ, Եւսիս 12 Դ. 19 ր. Գիւլ: Մարտիսար գնացրի